

Denboraren makina

N A G O R E I R A Z U S T A B A R R E N A

Gilda

URKIOLA MENDI JATETXEA

DONOSTIA, 1942. Blas Valles Erriberriko ardogi-leak lokal bat alokatu zuen Gipuzkoako hiriburuko Errege-erregina Katolikoen kalean, egun Valles taberna dagoen toki berean. Nafarroan ardoaren prezioa asko jaisten ari zen garaian hartan, eta ardo nafarra Donostian, Errioxako ardoa nagusi zen merkatuan, saltzeko ahalegina egitea erabaki zuen Vallesek, ardoa upeletan Erriberritik ekarrita.

Berehala Norteko geltokiko maletazainak otorduak ardo biltegian egiten hasi ziren, Vallesek etxetik ekarritako janaria sukaldean berotzen uzten baitzien, otordua basoerdi batekin bustiz gero. Auzokoak ere biltegiara joaten hasi ziren ardo porroiak edatera, eta, hala, 1946an nafar ardogileak taberna lizentzia lortu zuen udalean, upeleko ardoa saltzen jarraitu arren.

Urte berean, 1946an, Charles Vidor zuzendariaren *Gilda* filma estreinatu zen, Rita Hayworth eta Glenn Ford aktoreak protagonista zituen. *Put the*

blame on Mame kantaren eszena edo Fordek Hayworthi ematen dion masailekoa zinemaren klasiko bihurtuko ziren berehala. Eta, bitartean, Valles tabernan, beste klasiko bat sortzen ari zen. Ardoari laguntzeko, Vallesek piperminak, olibak edo antxoak atera ohi zizkien bezeroei. Haietako bati, Joakin Aranbururi –auzoan *Txepetxa* esaten zioten– pipermina, oliba eta antxoa txotx batez biltzea bururatu zitzaion. Asmakizunak arrakasta izan zuen lagunartean eta Txepetxak *Gilda* izenez bataiatzea erabaki zuen, Rita Hayworthen pertsonaia bezala, pintxoia berdea, gatzduna eta mina omen zelako.

1987ko Zinemaldian Donostia saria Glenn Ford aktoreari ematea erabaki zuten. Aktoreak bere ibilbide oparoko lan bat aukeratu behar zuen omenaldirako, eta Vidorren *Gilda* hautatu zuen. Ordurako, Donostiako nahiz Donostiaz kanpoko ehunka tabernetan bezeroek Txepetxaren *Gilda* aukeratzuten zuten.

Arrastoak

Koliseoaren zaharberritzea enpresa pribatu batek babestuko du

ERROMAKO KOLISEOA zaharberritzeko proiektua aurki abiatuko da. 20 eta 30 milioi euro bitartean eta hamabost urte beharko dira eraikinak behar dituen lanak burutzeko. Ekimen pribatua da, eta Tod's zapata enpresa izango da babesle ekonomiko nagusia.

Italiako Gobernuak ez du proiektuan parte hartzeko inolako asmorik, ondare historikori jaramonik ez egiteko azken urteotako politikari jarraiki. Berlusconi presidenteari ez zaizkio, nonbait, monumentu zaharrak interesatzen.

